

HETILAP
KIVÁNDORLÓK JOGAI-
NAK MEGVÉDÉSÉRE.

SZERKESZTI ÉS KIADJA:
TIMÁR SZANISZLÓ.

KIVÁNDORLÓ

DER AUSWANDERER. — VYSTÁHOVALEC.

(JOG, TÖRVÉNY ÉS IGAZSÁG.)

ELŐFIZETÉSI ÁR:
NEGYEDÉVRE . . . 1 K.
EGYES SZÁM . . . 2 f.

SZERKESZTŐSÉG
ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST VII,
ROTTENBILLER-UTCA 4/a.

A legújabb rendelet.

Megint egy belügyminiszteri rendelet. Szentül hisszük, hogy nem az utolsó. De ne is legyen az utolsó.

Pedig ez a legeslegújabb rendelet bizonyos fordulót alkot a helyzetben. Megengedi, hogy azok a kivándorlók, akiket a Cunard hajóstársaság nem képes hajóin Fiuméből elszállítani, egy liverpooli cég az északnyugati európai kikötők; vagyis: Bréma, Hamburg, Antwerpen, Rotterdam és Havre felé irányíthassa.

Ei kell ismernünk, hogy ebben már nevezetes haladás van abban az irányban, melyet mi kezdettől fogva képviseltünk s mely mellett egész erélyvel sikra szállottunk.

A belügyminiszter utasította a hatóságokat, hogy az Adria tengerhajózási társaság, mint a Cunard hajóstársaság helyettese által kiállított hajójegyekkel, vagy igazolvánnyal ellátott kivándorlók az említett kikötőkbe szabadon utazhassanak s ebben akkor se gátoltassanak, ha utlevelük a fiumei utirányra is szólana.

A belügyminiszter legeslegújabb körrendeletének a magyarázata is érdekes, az indoka is érdekes.

A magyarázata az, hogy a kontinentális hajóstársaságok egymással megegyeztek. Gondolták magukban, mi az ördögöt versenyezzünk mi egymással a magunk kárára? Miért ne használhatnók ki mi az adott helyzetet inkább a magunk javára? Addig tárgyaltak, tanácskoztak, amíg csakugyan létrejött köztük az egység úgy, hogy most valamennyien felemelhetik az Amerikába való szállítás menet-dijait.

A magyar kormány kénytelen-kelletlen hozzájárult a megegyezéshez és így jött létre a legeslegújabb rendelet.

És mi a megegyezésnek a legközvetlenebb eredménye? Az, hogy az északnyugati kikötőkből, vagyis a Brémából, Hamburgból, Antwerpenből, Rotterdamból és Havreből Amerikába való személyszállítás menetdíjai egyszerre, minden átmenet nélkül fölemeltettek úgy, hogy most már az említett kikötőkből a szállítás díjai vagy magasabbak, mint a

Fiuméből való szállítás díjai, vagy valami csekélységgel alacsonyabbak.

Igy a hajóstársaságok új és végleges viteldija a harmadik osztályú utasok számára most a következő: *Bréma* kikötőből gyorsgőzös 217 korona, postagőzös 194 korona; *Hamburg* kikötőből gyorsgőzös (csütörtöki napon) 192 korona, postagőzös (szombaton) 169 korona; *Antwerpen, Rotterdam* és *Havre* kikötőkből postagőzös 168 korona; *Fiume* kikötőből gyorsgőzös 180 korona.

Az első tekintetre is feltűnik, hogy az északnyugati kikötőkből való szállítás díjai alkalmazkodnak a fiumei díjakhoz, vagyis lényegesen magasabbak lettek.

A belügyminiszteri rendelet indokolása nem vallja be az igazságot. Nem azt mondja, hogy a kontinentális hajóstársaságok egysége következtében kénytelen az állam megengedni a kivándorlóknak az északnyugati kikötők felé való irányítását; hanem hogy a Cunard hajóstársaság a kivándorlókat, ezek roppant nagy számánál fogva nem képes a maga hajóin Fiuméből elszállítani. Hát itt álljunk meg egy kissé.

A Cunard hajóstársaság tehát a maga hajóin nem képes a kivándorlókat elszállítani. Új dolog ez? Nem új dolog. Azonban a magyar állammal való szerződés létrejövéte után kitűnt ez a mizerábilis állapot, mely a kivándorlókra nézve a legrettenetesebb helyzeteket teremtetten. Nyomban kitűnt, hogy a kivándorlóknak egyetlen utirány felé való terelése végzetes hiba, mely azonban egyedül csak a szerencsétlen kivándorlókon bosszulta meg magát. Mert azok a kivándorlók, akik engedve a hatóságok számára kötelességképpen meghagyott rábeszélésnek, csakugyan a fiumei utirányt választották, de el nem fértek a Cunard hajóin, a rettenetes túlmótság mellett sem, kitévődtek a legfáradalmasabb hurcoltatásoknak Antwerpen felé vasuton, onnét pedig aztán hajón. Viszont azok a kivándorlók, akik, bár teljesen szabad elhatározásból az északnyugati kikötőkből való indulást választották: a legdurvább hatósági erőszakoskodások szerencsétlen áldozataiképpen szenvedtek mindenféle üldözést, büntetést, úgy bántak velük, mint közönséges goncsztevőkkel.

És most a legeslegújabb belügyminiszteri körrendelet, mikor megengedi a kivándorlóknak az északnyugati kikötőkből való utazást, s ily szellemben utasítást ad a hatóságoknak: ugyszólván beismeri, hogy eddig a legvastagabb méltatlanság esett meg azokkal a kivándorlókkal, kik nem a fiumei utirányt választották. Mert hiszen, ha most vannak okok, melyek miatt az eddigi rendelkezéseket meg kellett változtatni: ezek az okok eddig is megvoltak. A jog és igazság, az emberiesség és méltányosság az első pillanatban követelték azt, hogy a kivándorlók szabad elhatározásukban ne gátoltassanak, szabad költözködési jogukban meg ne sértsenek. És mégis üldözték őket, mégis erőszakoskodtak velük, még jobban elkeserítették sorsukat, s az országból való kivándorlás nehéz óráiban meggyűlöltették velük a hazai törvényes intézményeket.

És miért történt ez? Ugy-e bár nem a kivándorlók érdekében, mert hiszen ezeket üldözték, sanyargatták, sőt megkárosították, hiszen száz meg száz esetben a Ruttká felől csendőrökkel erőszakosan visszakereszt és erőszakkal Fiume felé terelt emberek már nem is utazhattak el, mert a nagy herce-hurca közben elveszett csekélyke pénzecskejük, amit összekuporgattak.

De ugy-e bár, hogy az állam érdekében sem történtek azok a durva erőszakoskodások, embertelen és jogtalan zaklatások, mert hiszen nem vezettek a kivándorlás csökkentésére, sőt ellenkezőleg, amint már a minap is kifejtettük, provokálták a hajóstársaságok szertelen versengését, provokálták a kivándorlási ügynökök buzgó munkálkodását, előidéztek a kontinentális hajóstársaságok amerikai szállítási díjainak leszállítását, és mindennek következtében inkább növekedett a kivándorlás mértéke, úgy hogy most a belügyminiszteri rendelet is erre hivatkozik.

Hát kinek, minek használtak az erőszakosságok? Egyedül és kizárólag az állammal szerződéses viszonyba lépett hajóstársaságnak. No már pedig ez csak nem lehetett célja se az államnak, se a kormánynak, se a törvényhozásnak.

Tehát helyeselnünk kell a legeslegújabb belügyminiszteri körrende-

HIREK.

A kivándorlás szervezése.
Vezető helyen érdemileg méltatjuk a belügyminiszternek a kivándorlás szervezésére vonatkozó legutóbbi rendeletét. Közöltük is azt lapunk legutóbbi számában. De minthogy a kivándorlókat, azoknak érdekeit ez a legnagyobb mértékben érinti, újra közöljük a rendelet lényegét. A belügyminiszter ugyanis ezt a rendeletet intézte a főszoftabirákhoz és polgármesterekhez:

„A Cunard Steam Ship Co. Limited liverpooli cégnek, tekintettel azon sajnós körülményre, hogy oly nagy a kivándorlók száma, hogy azokat a Cunard hajótársaság nem képes hajóin Fiuméből elszállítani, az Antwerpenen át való szállítás pedig kényelmetlen, sőt fölösleges terhes, maguknak a kivándorlóknak érdekében addig is, amíg ez irányban a végleges rendezés megtörténhetik, ideiglenesen megengedem, hogy azokat a kivándorlókat, kiket a Cunard-Társaságnak Fiuméből induló hajói befogadni nem képesek, az északnyugati európai kikötők, u. m. Bréma, Hamburg, Antwerpen, Rotterdam és Havre felé irányíthassa, azzal a kötelezettséggel, hogy az ezen utvonalon szállított kivándorlókra nézve is az 1903. IV. t. c. és az ennek végrehajtása tárgyában kiadott utasítás rendelkezéseinek megtartásáért az elől említett társaság felelős. A belügyminiszter ez alapon utasítja a hatóságokat, hogy az Adria tengerhajózási részvénytársaság, mint a Cunard hajótársaság helyettese, által kiállított hajójegyekkel vagy igazolvánnyal ellátott kivándorlók a fentemlített kikötőkbe szabadon utazhassanak és abban még akkor se gátoltassanak, ha utlevelük a fumei utirányra is szólna.

Organisation der Auswanderung.

An leitender Stelle besprechen wir meritorisch die jüngste Verordnung des Ministers des Innern bezüglich der Organisation der Auswanderung, welche Verordnung wir in unserer vorigen Nummer publizierten. Nachdem dieselbe jedoch die Auswanderer und deren Interessen in höchstem Maße berührt, veröffentlichten wir das Wesentliche dieser Verordnung nochmals. Der Minister des Innern hat nämlich an die Stuhlrichter und Bürgermeister folgenden Erlaß gerichtet:

„Mit Rücksicht auf den traurigen Umstand, daß die Liverpooler Schiffahrtsgesellschaft „Cunard Steam Ship Co. Limited“ die sich so zahlreich meldenden Auswanderer nicht im Stande ist, auf ihren Schiffen aus Fiume zu befördern, die Beförderung über Antwerpen aber un bequem, ja lästig ist, gestatte ich es im Interesse der Auswanderer, bis nach dieser Richtung hin eine endgültige Regelung erfolgt, daß diejenigen Auswanderer, welche auf den von Fiume abgehenden Schiffen der Cunard-Gesellschaft keine Aufnahme finden können, nach den nordwest-europäischen Häfen: Bremen, Hamburg, Antwerpen, Rotterdam und Havre dirigiert werden können, jedoch mit der Bedingung, daß für die Einhaltung des G. N. IV, vom Jahre 1903, sowie für die auch auf diese Auswanderer bezüglichen Durchführungsbestimmungen die Gesellschaft verantwortlich ist. Der Minister des Innern weist aber die Behörden an, daß solche Auswanderer, die mit von der „Adria“ Seeschiffahrtsgesellschaft als Stellvertreterin der Cunard-Schiffahrtsgesellschaft veräußerten Karten oder Legitimationen versehen sind, nach den oben angeführten Häfen frei reisen und darin auch dann nicht behindert werden können, wenn ihr Reisepaß auf die Fiumaner Richtung lauten sollte.“

Panaszok vég nélkül. Szakadatlanul érkeznek hozzánk panaszok arról, hogy milyen leirhatlanul rossz bánásmódban részesülnek a kivándorlók a hajókon. A folyton ismétlődő panaszokból kiderül, hogy még a kivándorlói ügyben, a szegény, zaklatott kivándorlók érdekeiért. A hatóságra appellálnak valamennyien a panaszosok közül és reméljük, nem pusztában elhangzó szó lesz ez a felajdulás.

Felvétetett New-York városban, New-York államban, Amerikai Egyesült-Államok, 1904. évi november hó 30. napján.

Králik József, miskolci, (Borsodmegye) magyarországi születésű, jelenleg new-yorki lakos, 220 E. 3 d. str. közjegyző előtt megjelenve, eskü alatt a következőket adja elő:

Szándékom lévén Amerikába vándorolni, utlevelet kértem s azt megkaptam Fiume felé kiállítva, dacára annak, hogy szándékom volt Brémán át utazni. Mikor átadták az utlevelet, tudtomra adták, hogy ne kíséreljem meg az utazást másfelé, hanem csakis Fiumén át, mert ellenesetben elfognak és visszahoznak. Elindultam Fiuméba, hol öt napig kellett egy a társaság által kijelölt, piszkos, férgesekkel telt szállóban lakni. Fiuméből a „Pannonia“ hajóval jöttem. Ezen a hajón az ellátás és kiszolgálásnál még csak az ennyival volt meg a viz volt rosszabb, az ételek oly rosszazugak voltak, hogy nem lehetett megenni, panaszokozás meg nem használt semmit.

Nekem a hajójegyért 90 forintot kellett fizetni, pedig ha engednek német hajóval jönni, úgy én ezt az utat fele áron, jó hajón, jó kiszolgálás meg bánásmód mellett tehettem volna meg.

Helytelen eljárás a kormány részéről, hogy kényszerít ezen az uton drága pénzért utazni, mikor tudomása van arról, hogy más társaságok fele árértékűt nem ügyel arra, hogy velünk legalább rendesen bánjanak és meg lehet ételeket nyújtson a hajótársaság.

Králik József.

Felvétetett New-York városban, New-York államban, Amerikai Egyesült-Államok, 1904. évi november hó 25. napján.

Lacskó István, polonkai (Gömörmege), magyarországi illetőségű, jelenleg new-yorki lakos, 335 E. 2. Str. közjegyző előtt megjelenve, eskü alatt a következőket adja elő:

Elhatároztam Amerikába menni, utlevelért folyamodtam, azt meg is kaptam, de tudtomra adták, hogy csak Fiumén keresztül utazhatok, mert a kivándorlást csak Fiumén át engedik meg.

Nem is próbáltam meg az utat másfelé, mert tudtommal már egy pár földimmal megtörtént, hogy elfogták s visszahozták Kassáról s kényszerítették Fiume felé utazni. Azonfelül nagyon eldicsérelék a Fiuméből induló hajók jóságát, gyors utazását, meg jó magyar ellátását. Fiumében 90 forintot kellett a hajójegyért fizetni, pedig itt ballottam, hogy akik német hajóval jöttek Bécsből New-Yorkig, csak 51 forintot fizettek. Fiuméből a „Pannonia“ hajóval jöttem. Ezen a hajón a jó magyar kiszolgálásnak meg kosznak hire sem volt, minden étel bűdös és meg nem ehető módon volt készítve, inni való vizet keveset adtak, az is poshadt volt. Sok volt a panasz, de nem használt semmit, csak kinevettek, de nem vált hasznunkra; jöleseti, míg végre 18 napi kintlódás után kiéhezve megérkeztem.

A hatóság kötelezése volna ügyelni, hogyha már drága pénzért ezt az utat írja elő, ügyelne arra, hogy jó bánásmód mellett meg ehető ételeket kapjunk.

Lacskó István.

Felvétetett New-York városban, New-York államban, amerikai Egyesült-Államok, október hónap 28-ik napján.

Venczel Márton, Venczel Mártonné, Venczel Miklósné, Szikes Pál és Szikes Teréz békésgyulai, Békésmegye. Magyarországi illetőségű, jelenleg new-yorki lakosok 247 E. 62 and Str., közjegyző előtt megjelenve, eskü alatt a következőket adják elő:

Miután elhatároztuk, hogy sorsunkon javítandó, kimegyünk Amerikába, utlevelért folyamodtunk: mikor az utleveleket megkaptuk, értésünkre adták, hogy azt csak Fiumén át használhatjuk, mert elrendelték, hogy a kivándorlást Amerikába csak Fiumén át engedik meg. Ne is próbáljuk meg, más uton menni, mert csak elfognak és visszahoznak bennünket. Ennek folytán Békés-Gyulán a kivándorlói irodában egyenként 40 koronát adtunk a hajójegyekre és elindultunk Budapesten keresztül Fiuméba. Mi abban a hitben voltunk, hogy a hajójegy csak 60 forint. De Fiuméba megérkezve, 90 forintot kellett fizetni. Fiumében 5 napig időztünk saját költségünkre egy a társaság által kijelölt rendkívül piszkos, rendetlen, férgesekkel telt szállóban.

Fiuméből az „Ultonia“ hajóval jöttünk, ezen a hajón az ellátás és a bánásmód rossz volt. Mosdóvizet keveset adtak; az ivóvíz pedig meleg és állott volt. Ha pedig valamit venni akartunk, igen drága volt, azonkívül a hajószemélyzet végig sértő durvaságát is tűrni

kellett. Hiába volt minden panasz, az nem használt semmit, úgy hogy örültünk, míg végre 22 napig tartó kínos utazás után betegem, kiéhezve megérkeztem. Mi az Amerikába való utat — ha nem kényszeritenek Fiumén át — Hamburgból vagy Brémából 8 nap alatt, félannyi áron, jó bánásmód mellett tehetjük volna meg.

Venczel Márton,

Szikes Pál,

Venczel Mártonné,

Venczel Miklósné,

Szikes Teréz.

Sworn and subscribed to before me this 28-th day of October 1904.

J. Bozzuffi

Notary Public (218)

N. Y. Co.

Vereinigte Staaten von Nord-Amerika, Staat New-Jersey, Essex County.

Heute, am 16. Tage im Monate November, vor mir, Emil Germanus, öffentlicher Notar des Staates New-Jersey, erschien Eva Janowik, gebürtig in Liptó-St. Miklós, Ungarn und erklärte unter Eid das Folgende: Am 13. Oktober 1904 reiste ich ab von Liptó-St. Miklós nach Oberberg, wo ich am 14. deselben Monats angelangt bin. Beim Aussteigen vom Eisenbahnwagen in Oberberg, wurde ich und mehrere Passagiere von den Gendarmen angehalten und verlangten auch selbe von uns die Schiffskarten; von allen meinen Mitreisenden wurden die Schiffskarten abgenommen und ich versteckte meine in dem Bußen. Wir wurden alle durch die Gendarmen gezwungen, wieder nachhause zu reisen. Es wurde uns gleichzeitig strengstens befohlen, nur über Fiume zu fahren. Am 15. reiste ich wieder von Liptó-St. Miklós nach Fiume und am 20. wurde ich auf das Schiff „Pannonia“ gebracht. Wir waren da selbst einige hundert Frauen und Männer zusammen, es war ganz besonders un bequem, zudem hatten wir die elendste Behandlung von Seiten der Matrosen zu erdulden. Das uns vorgelegte Essen war ungenießbar, die Eier ganz miferabel. Als ich ein Stückchen Brod verlangte, wurde ich ganz unhöflich von Seite der Matrosen abgewiesen. Es ist dies aus dem Grunde, da die Matrosen Alles für Geld verkaufen wollen und darauf losgehen, die letzten Pfennige der armen Reisenden wegzunehmen.

Eva Janowik.

Dieselbe Erklärung durch Eva Janowik eigenhändig unterzeichnet und eidlích erhärtet, wie eingangs vermeldet.

In Newark N. J. 1904.

Emil Germanus,

öffentlicher Notar

für Staat New-Jersey.

Az új utlevél-úrlapok. Január elsejétől fogva 2 korona és 30 filléres értékű bélyeggel ellátott kincstári utlevél-úrlapokat hoznak forgalomba, magyar-francia és horvát-francia nyelvű szöveggel, világos sárgásbarna borítékkal és vörös selyemfonállal átfűzött, 109 milliméter széles, 178 milliméter magas könyvecské alakjában. A könyvecské tizenkét számozott oldalt tartalmaz. Az oldalak világoszöld színű, guillichirozott alnyomattal vannak ellátva, melynek közepén a magyar korona országainak egyesített koszorus középimere látható. Az első oldalra a számozott címlap, a másodikra az utazó állása és foglalkozása, a harmadikra az utazás helye, a negyedikre az utazó személyleírása, az ötödik és hatodikra pedig az utitársak nevei és személyleírása vannak fekete szöveggel ranyomva. A hatodik oldal alsó balsarkán a bélyeg képe látható. Ez a bélyegkép magyaros ékítményekből összeállított keretből áll, melynek vonalozott felső részében „M. KIR. BÉLYEG“, az alsó részében levő vonalozott ékítményes táblácskán pedig „KORONA“, illetve „FILLER“ szavak olvashatók. A keret négyzetelaku magyaros bélyegdiszítványrajzot zár magába, melynek köralakú világos mezőjéből a magyar korona országainak egyesített koszorus középimere, alatta pedig táblácskában arab számjegyekkel „2“, illetve „30“ értékszámok tűnnek elő. A 2 koronás bélyegkép keretrajza piros, bélyegdiszítványrajza, az értéket jelző szám és az értéksor fekete, a 30 filléres bélyegkép keretrajza kávébarna, bélyegdiszítványrajza, az értéket jelző szám és az értéksor sötét-zöld színben van nyomva. A boríték első lapjának belső oldalán a fekete színben nyomott figyelmeztetés szövege olvasható. Ezen kincstári úrlapok árusítása iránt a pénzügyminiszter rendeletét a hivatalos lap mai száma közli.

Céljaink.

Magyar polgároknak Amerikába való kivándorlása mind nagyobb arányokat kezd öltetni. Valóságos országos veszedelem az, amelyet minden magyar polgárt, aki házáját elhagyni készül, óvni kell. De a megélhetési viszonyok mind nehezebbé válnak; a harc az étellel mind súlyosabb. Neki vágnak sokszor a legszegényebb emberek is a világnak és utnak erednek, hogy maguknak új hont alapítsanak.

Ily körülmények közt hazafias dolog, hogy a hatóságok szabályozzák a kivándorlást. S minthogy számtalan embert — családokat és egyeseket — nem lehet visszatartani a kivándorlástól, legalább a hatóságok gondoskodása folytán a legjobb és legolcsóbb utvonalat választhatják s immár törvény is kezességk. hogy a kivándorlót nagyobb baj ne érje.

Mindamellett a törvény keretén belül számtalan visszaélések történhetnek és történnek is. Minden visszaélésnek pedig csak a szegény kivándorló adja az árát. Ezek a lapok arra vannak hivatva, hogy a törvény keretén belül, a rendelkezésünkre álló törvényes eszközökkel, megvédjük és megoltalmazzuk a kivándorlókat. Vannak, akik egész vagyonkájukat pénzre tették s amikor már uton vannak, akkor közigazgatási hatóságok vagy egyes ügynökök megállítják őket utjukban és oly nehézségeket támasztanak, amelyek lehetetlennek teszik a továbbutazást és pénzük is odavész. Így aztán sem ki nem juthatnak, sem itthon nem maradhatnak, csak azért, mert esetleg más, olcsóbb utirányt választanak, mint amelyek egyes érdekeltek nekik kijelölni akarnak.

Mindezt megakadályozni, a kivándorlók érdekeit megóvni tűztük feladatunk mi. Minden kivándorló, akinek jogos panasza van, bizalommal fordulhat hozzánk. Panaszájukat mi helyet adunk, azt — ha megfelel a valóságnak — nyilvánosságra hozzuk. Ha a magyar polgár már arra a szomorú elhatározásra jut, hogy itthagya házáját, legalább törvénytelen bántódás ne érje és ne legyen kitéve a zaklatásoknak. Ezenkívül gyakorlati tanácsokkal is szolgálunk minden kivándorlónak, aki bizalommal fordul hozzánk, akár valamely kérdéssel, akár panaszszal. Jogi érdekeit éppen úgy meg akarjuk védelmezni, mint személyi biztonságát. Jogtanácsosunk minden jogos kérdésben ingyen felvilágosítást ad bármilyen kivándorlónak, aki lapunk révén óhajt ügyes-bajos dolgaiból kibontakozni.

Ezt tűztük mi célul; ezt a feladatot vállaltuk magunkra és törhetetlenül fogunk küzdeni nemcsak a kivándorlók érdekei mellett, hanem azok ellen is, akik vagy meg nem engedett módon a kivándorlásra csábítják a szegénysorsú lakosságot, vagy pedig az utban lévő kivándorlókat zaklatják. Jelszavunk: „Jog, törvény és igazság” s a jelszavak szerint járunk el általánosságban és minden esetben.

A „Kivándorló” szerkesztősége.

Ünseré Ziele.

Die Auswanderung von Ungarn nach Amerika beginnt immer größere Dimensionen anzunehmen. Es ist dies eine wirkliche Gefahr für das Land, von welcher jeder ungarische Bürger, der sich ansieht, sein Vaterland zu verlassen, gewarnt werden muß. Aber die Lebensbedingungen werden immer schwieriger. Der Kampf um das tägliche Brod wird immer schwerer. Oft ziehen sogar die ärmsten Leute in die weite Welt, um eine neue Heimath sich zu sichern, um sich ein neues Heim zu gründen.

Unter solchen Umständen ist es eine patriotische Sache, wenn die Behörden das

Auswanderungswesen regeln, und nachdem zahllose Menschen, Familien sowohl, wie Einzelne, von der Auswanderung nicht zurückgehalten werden können, so können diese, Dank der behördlichen Fürsorge, wenigstens die beste und wohlfeilste Reiseroute wählen und derzeit sorgt auch schon das Gesetz dafür, daß die Auswanderer vor größeren Uebelständen bewahrt werden.

Trotz alledem jedoch können auch im Rahmen des Gesetzes vielfache Mißbräuche vorkommen, was denn auch der Fall ist. Und die armen Auswanderer müssen das Bad ausgießen. Dieses Blatt ist nun dazu berufen, im Rahmen des Gesetzes mit allen zur Verfügung stehenden Mitteln die Auswanderer zu schützen und sie vor Nachtheil zu bewahren. Es kommt vor, daß Manche, die ihr Hab und Gut zu Geld gemacht haben, wenn sie schon unterwegs sind, von irgend einer Verwaltungsbehörde, oder von einem Agenten aufgehalten und ihnen solche Schwierigkeiten in den Weg gelegt werden, welche ihnen die Weiterreise unmöglich machen, wobei dann auch ihr Reisegehd verloren geht. Die Folge hiervon ist dann die, daß die Betroffenen weder nach Amerika gelangen, noch zu Hause bleiben können, blos aus dem Grunde, weil sie eventuell eine andere, wohlfeilere Reiseroute gewählt haben, als welche ihnen interessirte Kreise bezeichnen wollten.

Derlei Vorkommnisse zu verhindern, die Interessen der Auswanderer zu wahren: haben wir uns zur Aufgabe gestellt. Jeder Auswanderer, der eine berechtigte Beschwerde hat, möge sich vertrauensvoll an uns wenden. Wir geben seiner Beschwerde Raum, wenn diese der Wirklichkeit entspricht. Wenn ein ungarischer Bürger schon den betrübenden Entschluß gefaßt, sein Vaterland zu verlassen, so mögen ihn wenigstens gesegenswürdigere Unannehmlichkeiten nicht treffen und soll er wenigstens Schicanen nicht ausgesetzt sein. Außerdem aber dienen wir mit praktischen Rathschlägen jenen Auswanderern, die sich vertrauensvoll, sei es mit einer Anfrage, sei es mit einer Beschwerde, an uns wenden. Ihre Rechtsinteressen wollen wir eben so wahren, wie ihre persönliche Sicherheit; unser Rechtsanwalt wird in jeder Rechtsangelegenheit jedem Auswanderer unentgeltliche Auskunft ertheilen, der mit Hilfe unseres Blattes seine Angelegenheit zu ordnen wünscht. Dies ist unser Ziel, dies haben wir uns zur Aufgabe gemacht und unentwegt werden wir kämpfen nicht nur für die Interessen der Auswanderer, sondern auch gegen all Jene, die entweder auf unerlaubte Weise die arme Bevölkerung zur Auswanderung verleiten, oder die unterwegs befindlichen Auswanderer molestiren. Unsere Devise ist: „Recht, Gesetz und Gerechtigkeit“ und dieser Devise entsprechend wollen wir im Allgemeinen und in jedem einzelnen Falle vorgehen.

Die Redaktion des: „A Kivándorló“
„Auswanderer“.

Náše ciele.

Vystahovanie sa uhorských občanov do Ameriky ustavične nabýva väčších rozmerov. Je to opravdové krajinské nebezpečie, pred ktorým každého uhorského občana, ktorý sa stroji svoju vlast opustí, treba chrániť. Avšak pomery živzenia stávajú sa ustavične ťažšími; boj so životom je vždy ťažším a ťažším. Mnoho rodín marne chráni, marne napomínajú: často sa vydajú na cestu aj tie najchudobnejšie rodiny a pustia sa svetom, aby si založili novú domácnosť, nový domov.

Za takýchto okolností je vlasteneckou povinnosťou, aby vrchnosti sriadili vystahovanie. A ponevác mnohých ľudí — rodiny i jednotlivcov — nemožno zdržať

od vystahovania, následkom postarania sa vrchnosti môžu si voliť aspoň najlepšiu a najlacnejšiu ciaru a už aj zákonom je postarané, aby vystahovalec nestihly žiadne väčšie nehody.

No vzdor tomu v medziach zákona môže sa stať a sa aj stáva mnoho zneužívání tak zo strany vrchnosti, jak so strany podnikov a spoločností. A pri každom zneužití trpi len úbohý vystahovalec.

Tieto novinky sú provolané k tomu, aby sme v medziach zákona a prostriedkami, ktoré nám dáva zákon, ochránili a zastali vysťahovalcov. Sú ľudia, ktorí celý svoj majetok obrátili na groš a keď sú už na ceste, vtedy administratívne vrchnosti alebo jednotliví agenti zastavia ich na ceste a narobia im takých prekážok, že im tými znemožnia ďalšie cestovanie a vystahovanci prídu aj o svoje peniaze. Tak potom nemôžu sa ani ďalej hnúť, ani tu nemôžu ostať, len preto, že si pripadne iná, lacnejšiu cestu volia, než ktorú im jednotliví zainteresovaní chcú vyznačiť.

Všetko toto zamedzí a prekazí, záujmy vysťahovalcov ochrániť: to sme si vytkli za našu úlohu. Každý vystahovalec, ktorý má oprávnenú ponosu, nech sa s dôverou obráti ku nám. My jeho ponosám miesta poprajeme a — keď zodpovedá pravde — verejnosti podáme, uverejníme. Keď už človek pride k tomu smutnému rozhodnutiu, že opustí svoju vlasť, teda nech ho aspoň nestihajú nezákonné prekážky a nech je nie vystavený preháňaniam. Krem toho poslúžime aj praktickými radami každému vysťahovalcovi, ktorý sa s dôverou obráti ku nám, či už s nejakou otázkou alebo ponosou. Ich právne záujmy práve tak chceme ochrániť, jako osobnú bezpečnosť. Náš právny radca v každej právnej otázke dá zdarma vysvetlenie; barsktoremu vysťahovalcovi, ktorý kroz náš časopis chce sriadit svoje zamotané záležitosti.

To sme si vytkli za cieľ; túto úlohu prevzali sme na seba a neohrozenie budeme bojovať nielen za záujmy vysťahovalcov, ale aj proti tým, ktorí alebo nedovolným spôsobom zvädzajú k vystahovaniu chudobné obyvateľstvo, alebo na ceste postaveným vysťahovalcom robia ťažkosti a neprijemnosti. Naším heslom je: „Právo, zákon a spravodlivosť“ a dľa týchto hesiel kráčame vo všeobecnosti a v každom jednom prípade.

Redakcia časopisu:

„A Kivándorló“
„Vystahovalec“.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

J. O. Debábánya. Olvashatta lapunkban, hogy katonaköteleseknek a kivándorlás tilva van. Miután minden kellemtelensége erre vezethető vissza, ennek folytán a hatóságokat nem vádolhatja semmivel. Levelének legutolsó részére az a megjegyzésünk, hogy a törvények nem tudása még nem mentség. A létel az, hogy törvényellenes dolgokat elkövetni nem szabad semmi körülmények közt. — **D. E. Trencsén.** A kivándorlásra való csábítást a törvény büntetéssel sújtja. Ha tehát ily módon zaklatják, forduljon egyszerűen a hatósághoz. — **S. A. Temesvári.** 1. Wir nehmen die Sache zur Kenntniß und werden die nöthigen Schritte thun. 2. Sie können jetzt laut Erlass des Ministers des Innern nach welcher Ruthe immer fahren. 3. Mißthäpflichtigen ist die Auswanderung nicht erlaubt. — **D. K. Mohács.** Ez a kívánság teljesíthető, mert amit kíván, az törvényellenes. Okmányait a mai napon postára adtuk. Ami az ügynököt illeti, család miatt is följelentést tehet ellene. — **S. O. Dombóvár.** Hogy milyenek a közegészségi állapotok, arról éppen lapunk mai számában olvashat érdekes és tanulságos közleményt. — **O. H. Vaskút.** Az egész föltevés alapul. Az Amerikából kapott jeggyel igenis lehet már utazni. — **N. S. Mágocs.** Csak azt tanácsolhatjuk, hogy maradjon itthon. Ne hallgasson semmit a csábításra.